

NYHETER

Olösta mysteriet: Vad såg paret försvinna i sjön Nammajaure?

Johan Wikén *Metro*

10 Mar 2017 • Uppdaterad: 10 Mar 17

Vad döljer sig egentligen på botten av sjön Nammajaure i Jokkmokks kommun? Foto: Privat

Mysteriet med de cigarrformade flygande föremålen har förbryllat Sverige sedan andra världskrigets slut. Trots tusentals observationer har inget objekt hittats. Samtidigt har gåtan kanske aldrig varit närmare en lösning. Följ med i jakten på "spökraketerna".

Torsdagen den 31 juli 1980 var en solig dag i Muddus nationalpark. Efter dagar av vandring var Liz Hellström och Bo Berg, båda 21 år, av förståeliga skäl trötta. Den tryckande hettan gjorde det inte bättre.

När klockan närmade sig lunchtid hade de gjort sig förtjänta av en rast. De slog sig ner en bit ut på en träspång i södra änden av sjön Nammajaure.

Vad det unga paret inte visste var att de snart skulle vara med om någonting som förbryllat dem i nästan fyra decennier.

Foto: Privat

Liz och Bo Berg år 1980 till vänster och i nutid till höger. I dag 58 respektive 57 år gamla.

Men den mystiska historien börjar långt tidigare. Vi backar bandet till sommaren 1946.

Andra världskriget var över sedan ett år tillbaka men rädslan över att invaderas av främmande makter var alltjämt närvarande. Kanske var det en av anledningarna till att sommaren 1946 blev startpunkten för ett av de mest gåtfulla svenska mysterierna i modern tid. Mysteriet som skulle komma att benämnas som "spökraketerna".

[LÄS MER: I huvudet på en konspirationsteoretiker](#)

Det började med en observation i maj. Två personer rapporterade oberoende av varandra att de sett raketliknande föremål korsa himlen utanför Örebro.

"Föremålet beskrivs som en jättecigarr, och dess metallskimrande sidor glänste i solen", stod det i en TT-artikel om händelsen.

Första gången ordet "spökraket" användes var troligtvis i Aftonbladet den 28 maj 1946. "Spökraket jagades i bil genom Roslagen", löd rubriken.

– Nog var det mystiskt, sa målarvärdaren som var den som körde efter den märkliga eldkulan i ungefär en halv mil.

I takt med att observationerna av mystiska flygande föremål ökade satte sig också namnet "spökraket".

Misstankarna riktades inte helt oväntat mot Sovjet. Men trots att den svenska militären tillsatte en särskild grupp som skulle lösa gåtan lyckades man aldrig bevisa någon sovjetisk inblandning. Totalt registrerades 997 observationer under sommaren 1946.

Militären slog i en rapport fast att det "utan tvivel över Sverige pågått en främmande försöksverksamhet med reaktions- eller raketvapen".

Foto: Karl-Gösta Bartoll/AFU

Karl-Gösta Bartoll från militären söker efter en "spökraket" i Kölmjärv utanför Överkalix 1946.

Tillbaka till den 31 juli 1980. Liz Hellström och Bo Berg vilade och drack lite vatten samtidigt som de blickade ut över det natursköna området vid sjön Nammajaure. Efter fyra-fem dagars vandring och fler myggbett än vad det går att räkna till var det skönt att pusta ut.

Fåglarna lekte på vattnet och paret kände sig som ett med naturen.

Plötsligt bröts den lappländska stillheten av något udda. Ett vinande ljud. De vände sig om och förväntade sig att få se ett flygplan. Men de såg någonting helt annat.

Flygande genom luften kom ett avlångt cigarrformat föremål – rakt mot dem. Föremålet svischade förbi över deras huvuden och ut över vattnet. Det lät nästan som att någon eller något manövrerade den avlånga saken. Ljudet kom liksom stötvis.

[LÄS MER: Nio brännande olösta mysterier](#)

Med en kikare kunde de sedan följa hur det okända föremålet girade åt vänster, kom flygande tillbaka mot dem för att sedan landa kontrollerat mitt i sjön och sjunka. En flock med fåglar lyfte mot himlen vid landningsplatsen.

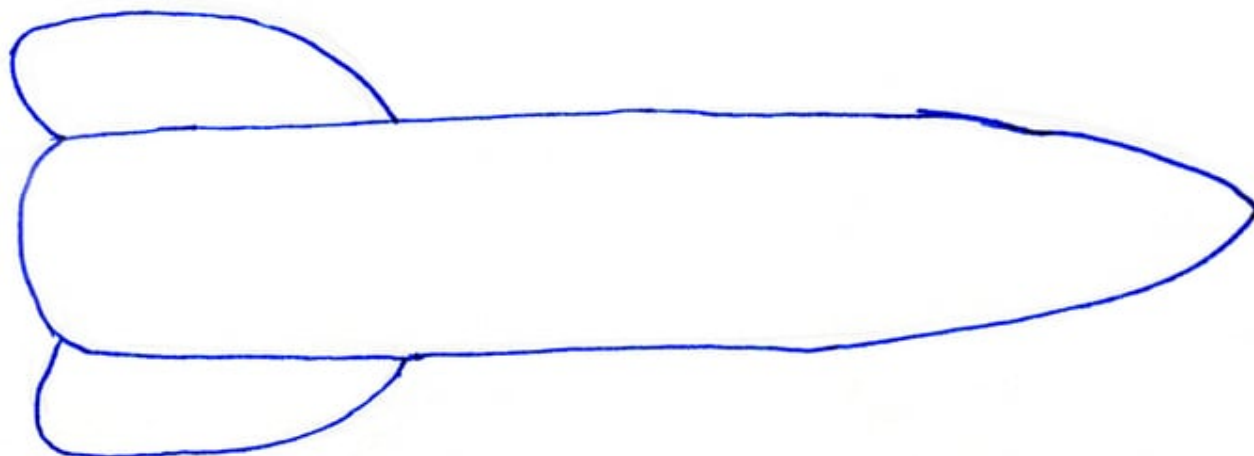
– Jag såg två tuber på sidorna medan Liz beskriver det som vingar, säger Bo Berg.

Liz och Bo var chockade över vad de just hade varit med om. Och samtidigt väldigt rädda.

– Det kunde ju ha utbrutit ett kärnvapenkrig eller vad som helst medan vi var isolerade i nationalparken.

De ville snabbt därifrån. Men först plockade de fram kameran ur ryggsäcken och tog en bild ut över sjön. Då var föremålet sjunket och fåglarna åter på vattnet.

Liz och Bo åkte mot hemstaden Stockholm samma dag.

Foto: Privat

Liz och Bo Bergs teckning av vad det var de såg sjunka 1980.

Några dagar efter den underliga händelsen kontaktade Liz Hellström ufohandläggaren Sture Wickerts på dåvarande Försvarets forskningsanstalt, FOA. Hon berättade vad de hade varit med om i Muddus nationalpark. Trots idogt arbete fann FOA aldrig någon förklaring till observationen.

Sture Wickerts kladdiga anteckningar drunknade bland tusentals andra papper i försvarets ufoarkiv. Och hade det inte varit för en man vid namn Clas Svahn hade Liz och Bos upplevelse kanske fallit i glömska för alltid.

[LÄS MER: Så gick det till när vi blev besatta av horoskop](#)

Clas Svahn är vice ordförande i Ufo-Sverige och författare av boken "Ufo – spökraketer, liuslober och utomiordingar". När han kom över rapporten om händelsen vid

Nammajaure väcktes hans intresse omedelbart. Observationen var mycket lik de observationer som gjorts sommaren 1946 och vid upprepade tillfällen sedan dess. Fenomenet med "spökraketerna" hade engagerat Clas Svahn sedan början av 1970-talet.

Foto: Ufo-Sverige

Clas Svahn försöker inte bara hitta lösningar på mysterier. Han är även journalist på DN.

Han träffade paret, som vid det laget blivit makarna Berg, för första gången i augusti 1990 och fick ta del av deras historia.

– Jag är säker på att de här två vittnena faktiskt såg vad de berättade, alltså ett föremål som landade och sjönk. Om det ligger kvar eller inte kan man aldrig vara riktigt säker på, säger Clas Svahn.

Trots att han kände sig säker på att Liz och Bo Berg talade sanning om sin upplevelse skulle det dröja över 20 år innan han och de övriga i föreningen inledde jakten på att hitta det mystiska föremålet.

– Vi blev kontaktade av ett filmteam för sex år sedan, de ville följa vår förening. Under den tiden föddes idén om att vi skulle göra ett försök, berättar Clas Svahn.

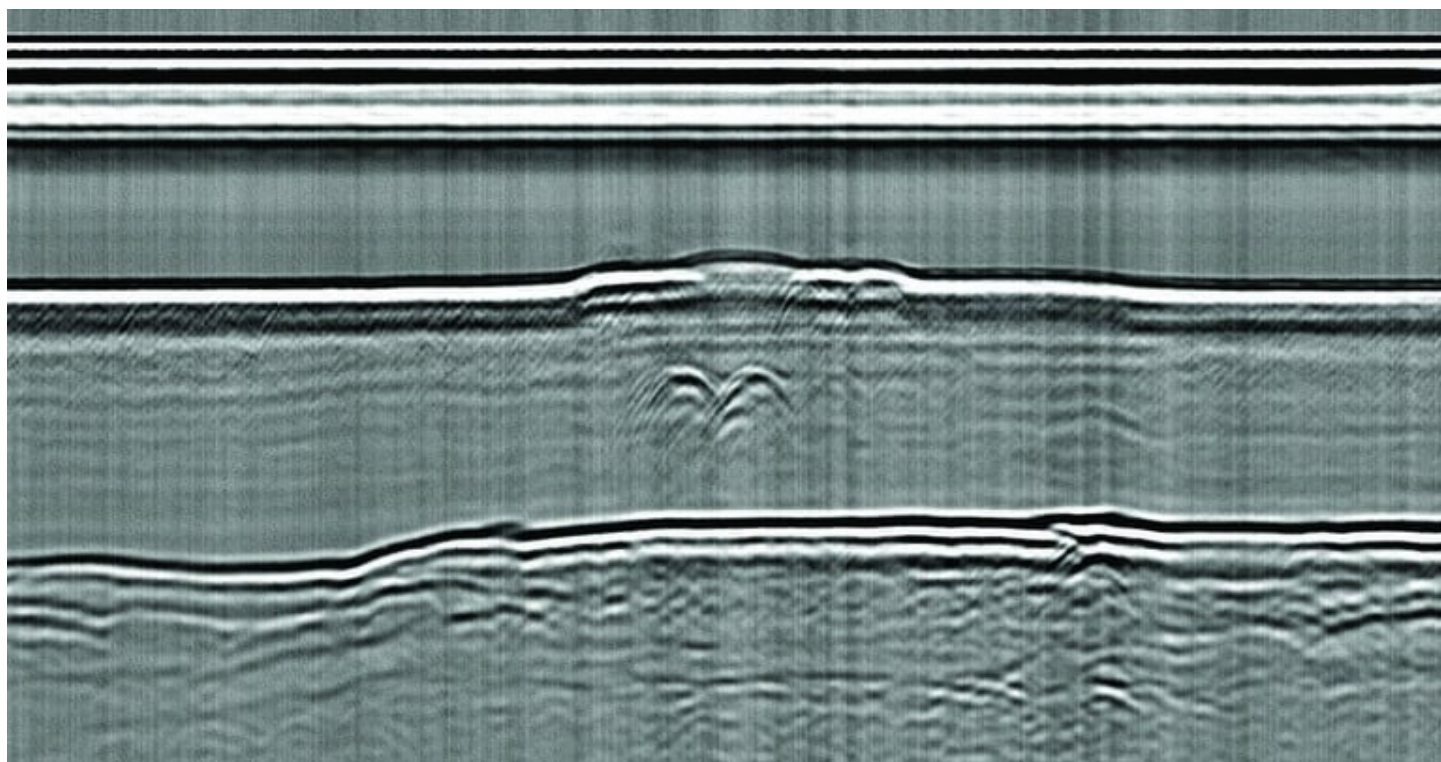
[LÄS MER: Experten: Därför tror vi på konspirationsteorier](#)

Den första expeditionen genomfördes sensommaren 2012 under bevakning av lokala så väl som rikstäckande medier. Tyvärr resulterade dykningarna i insikten att det var alldeles för mycket dy på botten av sjön. Metalldetektorn skulle inte klara av att upptäcka ett föremål som legat nedsjunket i 32 år.

Två år senare var de tillbaka igen. Bättre rustade. De hittade inte någon "spökraket" den gången heller men Clas Svahn ser expedition två som lyckad.

– De utslag vi fick var så pass intressanta att vi vill titta närmare på dem.

De två expeditionerna skildras i dokumentärfilmen "Ghost rockets" som släpptes förra året.

Foto: Ufo-Sverige/Tyréns AB

Enligt Clas Svahn är "Radareko 140" det hittills bästa spåret efter föremålet i Nammajaure. De två pucklarna i mitten av bilden har visat sig vara lätt metalliska.

Ufo-Sverige har redan planerat för expedition tre till Nammajaure. Tanken är att den ska genomföras i slutet av 2017 när det går att köra med snöskotrar på isen.

– Jag ser en gåta som går att lösa, men just nu ser jag inte svaret på den, säger Clas Svahn.

Tror du att ni någonsin kommer att lösa den?

– Jag hoppas det, vi har en god möjlighet att göra det. Jag tror att föremålet ligger kvar och jag tror att det är hyfsat intakt efter att ha legat i gyttjan.

[LÄS MER: Sex teorier om vad som händer efter döden](#)

Liz och Bo Bergs observation i Nammajaure anses vara en av de säkraste observationerna av en "spökraket". De har själva aldrig tvekat på sin egen upplevelse.

– Det är inget snack om saken. Vi såg den ganska länge och tydligt, säger Bo.

Tror du att man kommer att hitta föremålet?

– Klart det skulle vara kul om de hittade något. Men nej, det tror jag väl inte.

Foto: Ufo-Sverige

Under dykningarna i Nammajaure. Kanske får gåtan sin lösning i slutet av 2017.

”Spökraketerna” är bara en i raden av svenska mysterier. Om än ett av de mest väldokumenterade. Så länge det är olöst kommer folk att fortsätta fascineras av och spekulera kring vad som kan vara förklaringen.

– Vi vill inte att allting ska vara förklarat i grund och botten. Vi behöver en del mystik i vår tillvaro. Vi behöver tro och hoppas på saker och ting. Då ligger de här historierna nära till hands eftersom vi kan spekulera ganska vilt, säger Clas Svahn.

Observationer av mystiska föremål som flyger längs vattendrag fortsätter att rapporteras in till Ufo-Sverige med jämna mellanrum. Föreningen betar av rapporterna, en efter en.

Vad som är den troligaste förklaringen till makarna Bergs upplevelse den soliga sommardagen 1980 kan inte Clas Svahn svara på. Men jakten på ”spökraketerna” fortsätter – och bara framtiden kan utvisa om vi någonsin kommer att få en lösning på gåtan.

– En del tänker att det är utomjordingar, andra att det är militära experiment och vissa menar att det bara är synvillor. Men allting är egentligen bara åsikter och förhoppningar. Jag håller dörren öppen.

[LÄS MER: Han har kämpat för att bygga världens största älg – i 13 år](#)

Ur Bo Bergs dagbok den 31 juli 1980:

”Då hände något mycket underligt! Plötsligt sveper över våra huvuden ungefär 100 meter upp i luften, något sorts robotliknande farkost, i hög fart. Den går ut över sjön och gör sedan en snygg gir åt vänster och nedåt och landar på vattnet med ett stort plask och sjunker sedan. Jag skulle tro att den var ungefär 3 meter lång och såg ut ungefär så här som jag kommer ihåg den [teckning]. Under loppet av den stund jag såg den hann jag tro att det var ett flygplan, en kryssningsrobot, ett UFO. Det lät som ett flygplan fast mycket svagare. Det kusligaste var att den landade i sjön vi satt vid. Både Liz och jag såg det och tyckte att det var kusligt.”

Källa: ”Ufo – spökraketer, ljusglober och utomjordingar” av Clas Svahn (Semic 2015)

Andra olösta mysterier

Storsjöodjuret

Redan på 1600-talet omnämndes det mystiska odjuret i jämtländska Storsjön för första gången. Sedan dess har många hävdade att de har observerat märkliga saker i sjön. Storsjöodjuret är troligtvis ett av de mest kända svenska mysterierna. I slutet av 1800-talet startades ett bolag som skulle fånga odjuret med hjälp av bidrag från dåvarande kung Oscar II, men något odjur fångades aldrig. Även på senare år, 2008, gjordes försök att försöka bevisa odjurets existens genom att placera ut webbkameror och en värmesökande kamera vid Storsjön. Men något tydligt bevis på ett odjur i den jämtländska sjön lyser fortfarande med sin frånvaro.

Cirkeln i Östersjön

I juni 2011 hittades en mystisk formation på Östersjöns botten – 87 meter under ytan. Det var dykarna Dennis Åsberg och Peter Lindberg från gruppen Ocean X Team som gjorde upptäckten. Den 19 juni tog de en sonarbild av ett cirkelformat föremål som skulle komma att spridas över världen. Det har spekulerats kring om det kan vara en ubåtsfälla, en naturlig stenformation eller till och med ett ufo. Men hittills har ingen officiell förklaring kunnat ges – och mysteriet benämns ofta som den ”mystiska cirkeln i Östersjön”.

Vallentunavågen

Under 1974 inträffade det en rad märkliga händelser i Vallentuna. Flimrande tv-

apparater, orangefärgade klot och lysande föremål över himlen var några av de rapporterade observationerna. En man hävdade dessutom under hypnos att han hade lyfts upp av ett starkt ljus och haft ett möte med fyra genomskinliga människor. Polisen och försvaret kopplades in i ett försök att hitta en förklaring till de mystiska iakttagelserna. Men händelserna som startade i mars 1974 i Vallentuna står fortfarande oförklarade.

Källa: [Ufo-Sverige](#), [Jamtli](#)

Läs också

Mysteriet med kvackandet i havet löst

NYHETER

Vi använder cookies. Genom att fortsätta läsa Metro.se godkänner du detta. Läs mer om cookies [här](#).

Jag förstår.

Christer Björkman i all ära – men här är fler makthavare inom Melodifestivalen

METRO MUSIC

Det här handlar sju av världens konflikter och krig om

Här är bästa filmerna på Netflix 2017

NÖJE

Första kvinnliga stridspiloten på 26 år - här 6 andra kvinnor som var först ut

NYHETER

ANNONS ▾

SPONSRAD: Jancan

**Så ger
Jannica Wahlund
kunderna trygghet**

MER PÅ METRO.SE

[Horoskop](#)

[Kolumner](#)

[Nyheter](#)

[Viralgranskaren](#)

[Hälsogranskaren](#)

[Metro Debatt](#)

[Metro Sport](#)

[Sex&Liv](#)

[Nöje](#)

OM METRO

[Kontakta](#)

[Tipsa oss](#)

[Cookies](#)

[Annonsera](#)

[Metro som PDF](#)

[Metro Mode](#)

[Metro Jobb](#)

[Studentkortet](#)

[Allastudier](#)

KONTAKTA OSS

[Maila tipsa@metro.se](mailto:tipsa@metro.se)

eller ring till

08-4022030

METRO I SOCIALA MEDIER

© **Copyright 2016 Metro Sverige:** Chefredaktör och ansvarig utgivare: Eric Ljunggren. All information på metro.se skyddas av lagen om upphovsrätt. Ange källa Metro vid citering.